

Eesti raamatukogude võrk.

1. Raamatukogude keskkorraldus asub Stockholmis Birgeri Jarlegatan 35.
2. Toimikond töötab välja vastavad juhised ja soovitatavate raamatute nimestiku,
3. Nimestik koostatakse ka rootsikeelsete raamatute kohta, mida eestkätt soovitatatakse lugeda.
4. Raamatukogude asutajateks on seltsid ja selleks otstarbeks asutatud koondised.
5. Raamatuid saadakse ostu ja annetuste kaudu. Raamatuteomanikkude poole pööratakse üleskutsega, et nad võimaluse korral müüksid oma raamatud raamatukogule.
6. Eriti tuleb selle eest hoolt kanda, et raamatukogud saaksid omandada suure väärtusega kirjandust.
7. Raha kogumiseks raamatukogu asutamise otstarbeks hoolitsevad asutajad korjanduste, pidude ja n. e. kaudu.
8. Raamatukogude keskkorraldus korraldab raamatute vahetamist raamatukogude vahel.
9. Raamatukogude sisemine asjajamine korraldatakse vastavalt Rootsis kehtivale korrale.

Asugem raamatukogude korraldamisele.

Vöörsil, kus kultuurilised elust osavõtt on pööduliku keeleõkuse tõttu vägistatud, on eriti tähtis, et meie ise elavalt asuksime oma vaimlise elu korraldamisele. Olles kistud lahti omast kultuurilisest ümbrusest, ei ole kerge kohaneda uute oludega ja võtta alla juurt uues pinnas.

Kui seda võivad mõned üksikud, siis meie rahva laierad kihid seda kaugeltki ei suuda. Nad hakkavad tunnema vaimlist üksindust, millega käib kaasas palju pahesid. Nende vaimline tegevus väheneb aeg-ajalt ja ühe vaisele erksa inimese asemel leiame peagi tuima ja ükskõikse olevuse.

See on suur kaotus. Best vaim on see, mis teeb elavaks. Kuid igalüel üksikult on raske olla vaivel oma vaimsete huvide rahuldamise eest. Siin vajame meie kahtlemata üksteise abi.

Kultuur on ühiskonna loodud. Ta on meie ühine vara. Ka temast osasaamine on ühisele jõul kergem.

Normaal olukorras on kultuuri kasutamise hõlbust

miseks organiseeritud terve rida vastavaid asutisi. Meil siin puuduvad need soodustused. Rootsi vastavad asutused ei saa arvestada meie tarvetega.

Neil põhjusil on eriti tarvilik ja tähtis, et meie ise näitaksime üles suurt oskust ja tahet selleks, et rahuldada oma vaimlisi huve. Muudugi ei suuda meie seda teha rahuldavate tulemustega, kuid lubamatu on meil olla sel alal tegevusetu.

Üks ala, mis tungivalt nõuab korraldamist, on meie raamatukogude ala. Oleks võimata loota, et igaüks oma käel suudaks rahuldavalt lahendada kirjanduse kasutamise küsimuse. Kuna raamatud on kallid, ei suudeta neid kuigi palju osta. Kontades kus elab lähestikku mitu eestlast, on võimalik asutada raamatukogu. Ei tarvitse sugugi arvata, et raamatukogu all tuleks ainult mõista suurt asutust nagu see on loomulikharilikus olukorras. Meie elame erakorralises olukorras. Meil on võimalik luua vastavalt meie jõule ja võimalustele omapärased erakorraliselt väikesed raamatukogud. Kuid needki on meile suureks aciks meie vaimse jõu

3. alalhoiuks ja arendamiseks. Oma vaimsele arenemisele aga ei tohi meie vaadata ükskoikselt.

Raamatukogude asutamise mõte on juba ammu ~~xxxx~~ liikumas. Tema teostamisega tuleks kiirustada kus seda veel ei ole tehtud. Need raamatud, mis kellelgi on, tuleks võimaluse korral asutatavale raamatukogule müüa. Need raamatud aga, mis siin ilmuvad ja mis on raamatukogule kolbulikud, tuleks osta nii mitmes eksemplaris, nagu selle järele on kusagil tarvidus.

Raamatukogude korraldajateks peaksid olema eestkätt seltsid. Kus aga seltsi ei ole, siis tuleb see asutada, või luua eriline keskus, mille ülesandeks oleks raamatukogu korraldamine.

Kuna raamatukogude asutamisega saame tõhusalt kaasa aidata oma vaimsete huvide rahuldamiseks, siis on küll asi seda väärt, et meie energiliselt selle küsimuse lahendamisele asuksime.

Loodame, et juba lähemas tulevikus raamatukogude võrk luuakse, ~~xxxxxxxxxx~~ mis aitaks rahuldada meie vaimseid huve. Tugev vaim on olnud see, mis meid on juhtinud läbi kohutavate

4. raskuste. Tugev vaim on see, mis ei ole lasknud muutuda hädaldavateks pessimistideks, vai annab meile jõudu ka edaspidisteks võitlusteks. Ainult vaimselt tugevatena saame minna vasu paremale tulevikule. Seda jõudu suurendada on meie kohus. Aidaku uued loodavad raamatukogud selleks tõhusalt kaasa. Tehkem seda meie parema tuleviku nimel.

EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM

FOND

K 13345
PR 10